

ارزشیابی کارورزی زایمان دانشجویان کاردانی مامایی: مقایسه دو روش دفترچه ثبت مهارت‌های عملکردی و چکلیست

نضال آژ*

چکیده

مقدمه: روش‌های ارزشیابی مختلفی برای مهارت‌های بالینی معرفی شده است. در واحدهای بالینی، استفاده از چکلیست و دفترچه ثبت مهارت‌های عملکردی رایج است. هدف از این مطالعه، مقایسه نمرات عملکرد و رضایت دانشجویان در روش‌های ارزشیابی با چکلیست و استفاده از دفترچه ثبت مهارت‌های عملکردی در کارورزی زایمان دانشجویان مامایی بود.

روش‌ها: در مطالعه‌ای پیش تجربی که در دانشکده پرستاری و مامایی حضرت زینب (س) وابسته به دانشگاه علوم پزشکی گیلان در نیم سال اول ۱۳۸۴ انجام شد، کلیه دانشجویان ترم چهارم کاردانی مامایی (۲۱ نفر) مورد مطالعه قرار گرفتند. کلیه مهارت‌هایی که باید دانشجو کسب نماید در دفترچه ثبت مهارت‌های عملکردی (Log book) تهیه و در اختیار مریبان و دانشجویان قرار گرفت تا بطور روزانه نوع مهارت کسب شده و نمره مربوطه دانشجویان در آن ثبت شود. بطور همزمان مریبان با روش معمول چکلیست، دانشجویان را ارزشیابی کردند. نمرات دانشجویان با نرم افزار SPSS به صورت توزیع فراوانی و میانگین و انحراف معیار تجزیه و تحلیل، و برای مقایسه‌ها از آزمون‌های t و مجذور کای استفاده شد.

نتایج: میانگین و انحراف معیار نمرات کسب شده در روش دفترچه ثبت مهارت‌های بالینی 77 ± 0.41 و در روش چکلیست 77 ± 0.33 و در روش چکلیست 71 ± 0.85 بود که اختلاف معنی‌دار آماری داشت. کلیه دانشجویان در ابتدا از روند ارزشیابی جدید کاملاً رضایت داشتند ولی پس از رؤیت، نمره رضایت آنها درصد بود. رضایت دانشجویان از روش‌های ارزشیابی اختلاف معنی‌داری داشت که از ثبت مهارت‌های عملکردی رضایت بیشتری داشتند.

نتیجه‌گیری: استفاده از دفترچه ثبت مهارت‌های بالینی برای کارورزی زایمان با رضایت بیشتر دانشجویان مامایی همراه بود و ارزشیابی عینی‌تری را فراهم می‌ساخت. به هر حال، بکارگیری آن نیاز به انجام اصلاحات و مطالعات وسیع‌تر در سایر مراکز آموزشی دارد.

واژه‌های کلیدی: ارزشیابی، کارورزی، زایمان، دانشجو، مامایی، دفترچه ثبت مهارت‌های عملکردی.
مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / پاییز و زمستان ۱۳۸۵؛ ۶(۲): ۱۲۳ تا ۱۲۸.

مقدمه

دوره‌های کارآموزی و کارورزی در شکل‌دهی مهارت‌های اساسی و توانمندی‌های حرفه‌ای دانشجویان

پرستاری و مامایی، نقش اساسی دارد. بیش از ۵۰ درصد دوره‌های آموزشی پرستاری و مامایی صرف فعالیت‌های آموزشی بالینی و درمانگاهی می‌شود. ضعف برنامه‌ریزی و ارزشیابی، عامل یک دسته از مشکلات است که در نهایت، ضعف مهارت‌های حرفه‌ای دانشآموختگان و کاهش کارآئی و اثربخشی نظام آموزش و کیفیت ارائه خدمات بهداشتی-درمانی در جامعه را در پی دارد. عوامل متعددی بر پیشرفت

* آدرس مکاتبه. نضال آژ (مریبی)، گروه مامایی، دانشکده پرستاری و مامایی قزوین، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین.

E-mail: nezal_ajh@yahoo.com

این مقاله در تاریخ ۸۴/۱۲/۲۱ به دفتر مجله رسیده، در تاریخ ۸۵/۴/۲۱

اصلاح شده و در تاریخ ۲۴/۵/۸۵ پذیرش گردیده است.